

EUROPEAN UNION

ES MISIJOS

VĖŽYS

Konkrečių sprendimų didžiausiems iššūkiams

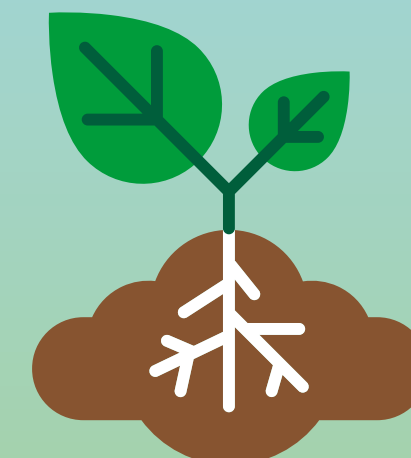
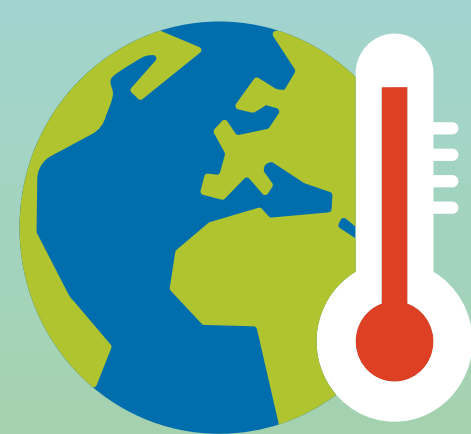
#EUmissions #HorizonEU #MissionCancer

EUROPEAN UNION

Kas yra ES misijos ?

2021 m. Europos Komisija pradėjo penkias ES misijas, įskaitant **ES kovos su vėžiu misiją**.

ES misijos – tai naujos iniciatyvos, grindžiamos mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“. **Misijos padės rasti konkrečius sprendimus didžiausiems šių laikų iššūkiams**, kaip antai kova su vėžiu, prisitaikymas prie klimato kaitos, vandenynų, jūrų ir vandenių apsauga, gyvenimas ekologiškesniuose miestuose ir sveikesnio dirvožemio bei maisto užtikrinimas.

Misijose dalyvaus **visi europiečiai ES, nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis**.

Jos skirtos tam, ką galime padaryti kartu, kad sukurtume pasaulį, kuriame norime gyventi.

EUROPEAN UNION

Kova su vėžiu visais aspektais

Svarbiausias kovos su vėžiu misijos tikslas – **iki 2030 m. pagerinti daugiau kaip 3 milijonų žmonių gyvenimą, vykdant prevenciją ir gydymą, kad vėžiu sergantys asmenys ir jų šeimos nariai gyventų ilgiau ir geriau.**

Šio tikslo bus siekiama įgyvendinant **keturis pagrindinius misijos tikslus:**

1

suprasti vėžį ir jo rizikos veiksnius;

2

užkirsti kelią tam, ko galima išvengti;

3

optimizuoti **diagnostiką ir gydymą;**

4

pagerinti vėžiu sergančių ir jį išgyvenusių žmonių **gyvenimo kokybę;** užtikrinant visiems vienodas galimybes.

Šie tikslai visapusiškai dera tarpusavyje įgyvendinant kovos su vėžiu misiją – iki 2030 m. pagerinti milijonų europiečių gyvenimą ir perspektyvas.

EUROPEAN UNION

Išvien veikiančios misijos

ES kovos su vėžiu misiją ir kitas ES misijas sieja svarbi **sinergija**. Ji suteikia galimybę įvairioms misijoms viena kitą papildyti ir pasiekti geresnius rezultatus. Tai ypač taikytina **prevencijai ir gyvenimo kokybės gerinimui**:

- 1** Įgyvendinant **neutralaus poveikio klimatui ir pažangiųjų miestų misiją** bus ribojamas automobilių naudojimas miestų teritorijose, skaitmeninamas transportas, plėtojamas viešasis transportas ir gerinamas susisiekimas pėsčiomis ir dviračiais, taip užtikrinant sveikesnę gyvenamąją aplinką ir aktyvesnį gyvenimo būdą;
- 2** **Vandenynų misija** padės užkirsti kelią vėžiui, vykdant taršos vandenynuose ir vandenyse prevenciją, mažinimą, šalinimą ir stebėseną;
- 3** **Geros dirvožemio būklės ir maisto misija**, kuria skatinama neužteršta aplinka, ekologinis ūkininkavimas, saugus, neužterštas maistas ir sveikesnė mityba, padės užtikrinti geresnę vandens ir oro kokybę ir sumažinti maisto užterštumą cheminėmis medžiagomis, o tai labai svarbu siekiant sumažinti vėžio atvejų skaičių;
- 4** Oro kokybės gerinimas, kova su oro tarša, gyvenimo kokybės gerinimas ir pažeidžiamų žmonių, įskaitant tuos, kuriems gresia didesnė rizika susirgti vėžiu, apsauga yra pagrindiniai **prisitaikymo prie klimato kaitos misijos tikslai**.

Savo ruožtu kovos su vėžiu misija, kurią įgyvendinant bus vykdomi tvarūs viešieji pirkimai (pvz., siekiant didinti sveikatos priežiūros paslaugų ir pastatų energijos vartojimo efektyvumą) ir užkertamas kelias maisto ir vandens užteršimui vaistais ir (arba) cheminėmis medžiagomis, prisidės prie kitų misijų tikslų įgyvendinimo.

EUROPEAN UNION

Jėgų sutelkimas kovai su vėžiu

ES kovos su vėžiu misija padeda užtikrinti, kad **moksliniai tyrimai ir inovacijos** būtų **neatsiejami nuo politinių veiksmų, numatytų Europos kovos su vėžiu plane.**

Misija padės įgyvendinti Europos kovos su vėžiu planą, suteikdama galimybę taikyti **naujus mokslinių tyrimų ir politikos formavimo metodus šioje srityje** ir juos pagreitindama. Taip bus užtikrinta, kad plane siūlomi veiksmai būtų sėkmingai įgyvendinami taikant **integruotą požiūrį**, kad būtų padidintas jų poveikis.

Kovos su vėžiu misijos sekretoriatas **nuolat bendrauja su valstybėmis narėmis ir suinteresuotosiomis šalimis:**

- **SVEIKATOS IR MOKSLINIŲ TYRIMŲ MINISTERIJOS** reguliariai susitinka Sveikatos ugdymo, ligų prevencijos ir neužkrečiamųjų ligų valdymo iniciatyvinės grupės vėžio pogrupyje;
- Sveikatos politikos platformoje įsteigta **SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ KONTAKTINĖ GRUPĖ** vienija daugiau kaip 300 viešųjų ir privačiųjų subjektų. Tai yra pagrindinis misijos įgyvendinimo elementas, nes suteikia galimybę įtraukti visas suinteresuotąsias šalis, atstovaujančias mokslinių tyrimų, prevencijos, diagnostikos, gydymo, priežiūros, aplinkos, mitybos, socialinių mokslų, inžinerijos ir kitoms sritims.

EUROPEAN UNION

Kokius iššūkius kelia vėžys ?

DAUGIAU KAIP
2,7 MLN. ŽMONIŲ

Kasmet 27 ES valstybėse narėse vėžys diagnozuojamas daugiau kaip 2,7 mln. žmonių, o 1,3 mln. nuo šios ligos miršta.

1,3 MLN.
MIRŠTA

Manoma, kad dėl visuomenės senėjimo, nesveiko gyvenimo būdo ir kitų nepalankių rizikos veiksnių bei sveikatą lemiančių veiksnių šis skaičius artimiausiais metais žymiai išaugs.

Vėžys yra našta ne tik pacientams, bet ir jų šeimos nariams bei prižiūrintiesiems asmenims, turinti didžiules socialines pasekmes. 2018 m. ekonominės sąnaudos dėl vėžio sudarė 199 mlrd. eurų *, įskaitant sveikatos priežiūros išlaidas, darbingumo praradimą ir neformaliosios priežiūros išlaidas.

*Visose 27 ES valstybėse narėse, taip pat Islandijoje, Norvegijoje, Šveicarijoje ir Jungtinėje Karalystėje.

Be to, Europos Sąjungoje esama didžiulių skirtumų, susijusių su galimybėmis atlikti vėžio atrankinę patikrą ir gauti sveikatos priežiūrą.

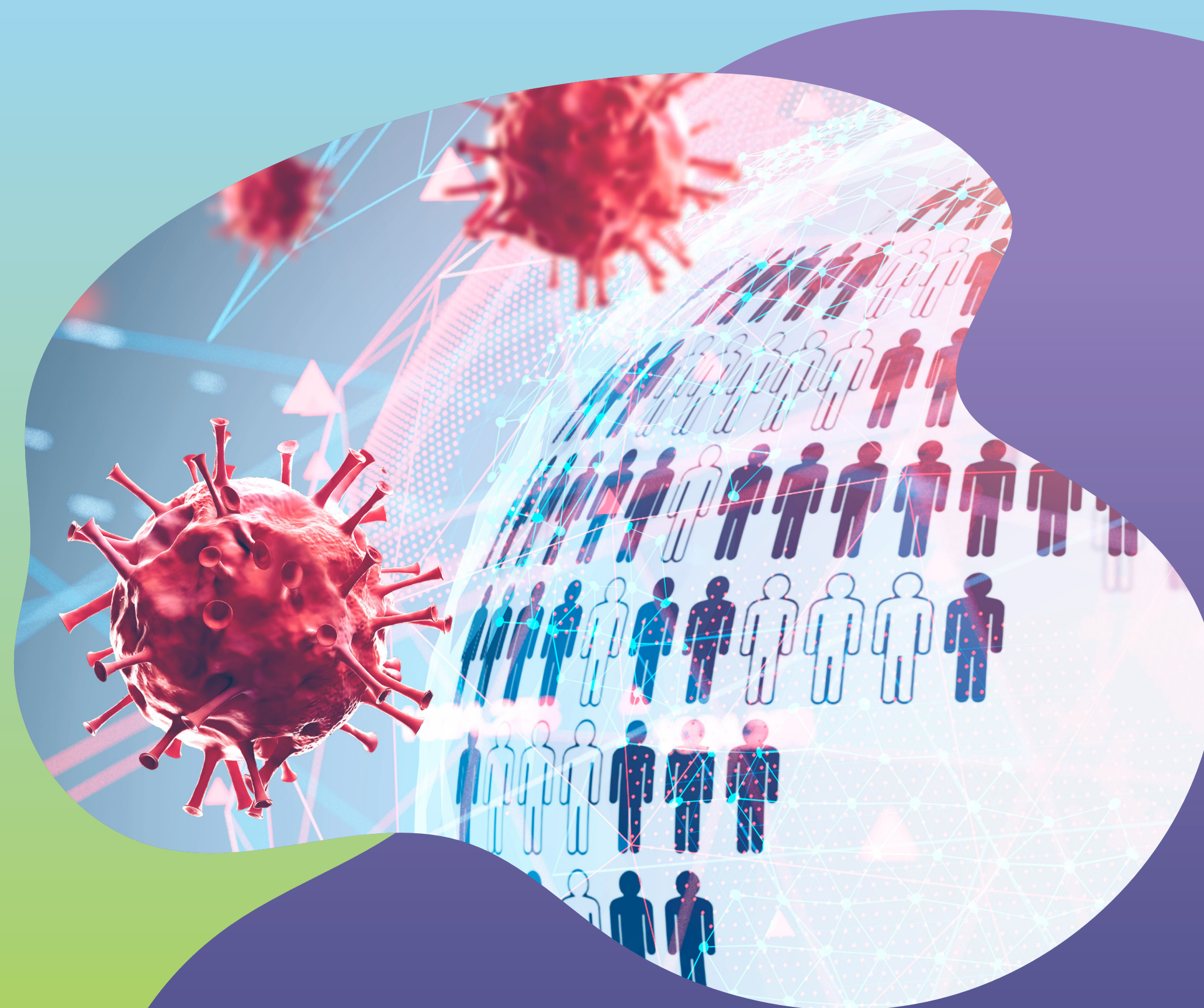
EUROPEAN UNION

Vėžys ir COVID-19: dvigubas iššūkis

Manoma, kad dėl COVID-19 pandemijos didžiulis vėžio poveikis visuomenei dar labiau išaugs.

Visų pirma, vėžiu sergantiems pacientams padidėja rizika susirgti sunkiomis COVID-19 formomis.

Be to, dėl pandemijos buvo apribota vėžio kontrolės veikla, pavyzdžiui, skiepijimas ir atrankinis sveikatos tikrinimas. Tai turėjo įtakos žmonių, paskiepytų nuo hepatito B viruso, žmogaus papilomos viruso, skaičiui, anksti diagnozuotų ir laiku išgydytų pacientų, sergančių vėžiu, skaičiui, taip pat pacientų gyvenimo kokybei ir tikėtinai gyvenimo trukmei.

EUROPEAN UNION

Kuo gali padėti ? ES kovos su vėžiu misija ?

Misija, kurią įgyvendinant bus taikomas įvairiapusis požiūris, padės sumažinti tiek asmenines, tiek visuomenės išlaidas, susijusias su vėžiu. Todėl ja bus siekiama:

1

Geriau suprasti vėžį ir jo priežastis: tobulinti mokslinius tyrimus ir paspartinti mokslinių tyrimų perkėlimą į viešąją politiką, kad būtų išvengta 40 proc. vėžio atvejų;

2

Užtikrinti vienodas diagnostikos ir gydymo galimybes: kurti naujus atrankinio sveikatos tikrinimo ir ankstyvosios diagnostikos metodus bei technologijas, kad būtų galima taikyti mažiau invazinius gydymo metodus, padidinti išgyvenimo galimybes ir pagerinti gyvenimo kokybę;

3

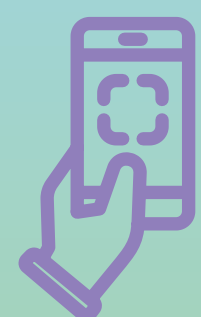
Gerinti pacientų gyvenimą gydymo metu ir po jo: vykdyti vėžį įveikusiems asmenims skirtas stebėsenos programas, geriau suprasti ir spręsti įvairius fizinius ir psichinius šalutinius poveikius bei gretutines ligas, taip pat mažinti stigmatizaciją.

EUROPEAN UNION

Bendradarbiavimas

Vykdamas ES kovos su vėžiu misiją reikia, kad į ją įsitrauktų visi sektoriai ir suinteresuotosios šalys, daugiausia dėmesio skiriant pacientų ir jų šeimų poreikiams, ir visi dalyviai būtų suinteresuoti jos sėkme. Inicijatyvos, kuriomis siekiama palengvinti europiečių dalyvavimą misijoje:

Vėžio prevencijos ES mobilioji programėlė – dalijimasis informacija apie tai, kaip pasinaudoti naujais pasiekimais individualizuoto vėžio rizikos vertinimo srityje ir suteikti žmonėms galimybę patiems pasirūpinti savo sveikata;

Gyvosios laboratorijos – kuriamos galimybės stiprinti tarpsektorinius mokslinius tyrimus, dalijimasi žiniomis ir naujų technologijų diegimą;

Inicijatyva „**HealthyLifestyle4All**“ – sporto, fizinio aktyvumo ir sveikos mitybos skatinimas;

Direktyva dėl tėvų ir prižiūrinčiųjų asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros, kuria nustatomos atostogos neformaliesiems slaugytojams ir galimybė prašyti lankstaus darbo laiko sąlygų, kad būtų sumažinta fizinė, psichinė ir finansinė našta;

Pagalba **vėžį įveikusiems asmenims grįžti į darbą** – ES paramos valstybių narių perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo programoms, skirtoms padėti vėžį įveikusiems asmenims grįžti į darbo rinką, užtikrinimas.

EUROPEAN UNION

Piliečių dalyvavimas

Siekiant atsižvelgti į piliečių nuomonę ir poreikius, jie dalyvauja rengiant, įgyvendinant ir peržiūrint misijos veiksmus, kad būtų užtikrinta, jog jie būtų išklaustyti, jiems būtų atstovaujama ir su jais bendradarbiaujama.

Įvairi veikla, pavyzdžiui, seminarai, tikslinės grupės ir apklausos, bus skirta įvairią padėtį visuomenėje užimantiems piliečiams, įskaitant jaunimą, pacientus, jų šeimos narius ir prižiūrinčiuosius asmenis bei vyresnio amžiaus asmenis. Skatinant dalyvavimą, kiekviena veikla bus pritaikyta konkrečiai auditorijai ir nacionalinei kalbai.

EUROPEAN UNION

Kas vyksta dabar ?

ES kovos su vėžiu misija gauna paramą iš įvairių šaltinių:

255 MLN.
EURŲ

2021–2022 m. programos „Europos horizontas“ darbo plane keturiems kovos su vėžiu misijos tikslams skirta 255 mln. eurų;

SUMA SIEKIA
1,25 MLRD. EURŲ

Europos kovos su vėžiu planui skirtas finansavimas: programa „ES – sveikatos labui“, kurios bendra suma siekia 1,25 mlrd. eurų; Skaitmeninės Europos programa, pagal kurią su vėžiu susijusiems projektams ir kitoms investicijoms į e. sveikatą bus skirta iki 250 mln. eurų; programa „Erasmus+“; programa „Marie Skłodowskos-Curie veiksmai“, pagal kurią švietimo, mokymo ir mokslinių tyrimų vėžio srityje projektams bus skirta iki 500 mln. eurų; nacionaliniai fondai ir privačios investicijos;

SUINTERESUOTAISIAIS
SUBJEKTAIS

Specialūs nacionaliniai kovos su vėžiu misijos centrai suvienys nacionalines, regionines ir vietos valdžios institucijas su viešaisiais ir privačiais suinteresuotaisiais subjektais per politinį dialogą, piliečių dalyvavimą ir informavimo veiklą.

EUROPEAN UNION

Daugiau nei moksliniai tyrimai ir inovacijos

Vykdamas ES kovos su vėžiu misiją ne tik teikiamas finansavimas moksliniams tyrimams, bet ir imamasi pagrindinių veiksmų jos tikslui pasiekti:

1 Sukurti **Europos iniciatyvą „Suprasti vėžį“** (platforma UNCAN.eu), kuri padėtų pasiekti proveržį vėžio gydymo srityje derinant mokslinių tyrimų, pacientų ir kitus duomenis;

Įsteigti **Europos vėžio pacientų skaitmeninį centrą**, kuris padėtų teikti individualizuotą priežiūrą vėžiu sergantiems ir jį įveikusiems pacientams dalijantis duomenimis ir patirtimi;

3 Užtikrinti geresnę prieigą prie onkologinės priežiūros pacientams ir vėžį įveikusiems asmenims, pasitelkiant **visapusišką vėžio infrastruktūrą.**

2

EUROPEAN UNION

Ką iki šiol pavyko pasiekti įgyvendinant keletą, **ES finansuojamų projektų** ?

TIKSLAS – SUPRASTI VĖŽĮ

BCAST

Projekto „B-CAST“ tikslas buvo nustatyti moteris, kurios turi vidutinę arba didelę riziką susirgti krūties vėžiu, derinant genetinę ir gyvenimo būdo informaciją. Jis suteikė moterims ir gydytojams daugiau žinių apie skirtingus krūties vėžio potipius ir padėjo sukurti individualesnes prevencijos ir gydymo strategijas.

<https://cordis.europa.eu/article/id/434351-tumour-goldmine-offers-fresh-insight-into-breast-cancer-subtypes>

PrECISE

„PrECISE“ sukūrė prognozavimo kompiuterinę technologiją, kuri naudoja molekulinis ir klinikinius duomenis, kad geriau suprastume ligų mechanizmus ir informuotume gydytojus apie geriausias terapinės intervencijos strategijas.

<https://precise-project.eu/>

EUROPEAN UNION

Ką iki šiol pavyko pasiekti įgyvendinant keletą, **ES finansuojamų projektų** ?

TIKSLAS – PREVENCIJA

MyPEBS

„MyPeBS“ yra antras pagal dydį pasaulyje rizikos vertinimu pagrįstas krūties vėžio atrankinės patikros tyrimas. Individualizuotos atrankinės patikros strategijos, grindžiamos individualiais rizikos lygiais, galėtų pagerinti atrankinės patikros naudos ir žalos santykį, pavyzdžiui, anksčiau nustatant vėžį ir ne taip intensyviai gydant moteris su didele rizika, sumažinant klaidingai teigiamų rezultatų ir pernelyg dažnų diagnozių skaičių moterims su maža rizika, ir padidinant nacionalinio sveikatos draudimo išlaidų efektyvumą.

<https://www.mypebs.eu/>

FORECEE

Projektas „FORECEE“ buvo pagrįstas moterų vėžio rizikos nustatymo (WID) testais, pagal kuriuos prognozuojama individuali moters rizika susirgti moterims būdingu vėžiu (krūties, kiaušidžių, gimdos gleivinės ir gimdos kaklelio vėžiu). Buvo tiriami geriausi būdai, kaip šiuos WID testus įtraukti į plataus masto ir ekonomiškai efektyvias visų gyventojų atrankinės patikros ir prevencijos programas.

<https://cordis.europa.eu/project/id/634570>

EUROPEAN UNION

Ką iki šiol pavyko pasiekti įgyvendinant keletą, **ES finansuojamų projektų** ?

TIKSLAS – DIAGNOZĖ IR GYDYMAS

ONCOBIOME

Tirdami daugiau kaip 3 000 vėžiu sergančių pacientų grupių iš 10 šalių, projekto „ONCOBIOME“ partneriai siekia nustatyti mikrobiomo žymenis, susijusius su vėžio atsiradimu, prognoze ir atsaku į gydymą. Tikimasi, kad projekto rezultatai padės sukurti naujus vėžio diagnostikos ir prognozės testus, taip pat pacientams pritaikytus prebiotikus ir probiotikus.

<https://www.oncobiome.eu/>

EUROSCARC

„EuroSARC“ tikslas – atlikti inovatyvius klinikinius tyrimus, siekiant pakeisti klinikinę praktiką, taikomą kaulų ir minkštųjų audinių sarkomomis sergantiems vaikams ir suaugusiems pacientams. Tai suteikė galimybę sukurti unikalų klinikinių tyrimų, susijusių su sarkomomis, portfelį ir plėtoti praktinius mokslinių tyrimų projektus, kuriais siekiama nustatyti prognozuojamus biologinius žymenis ir išbandytų gydymo metodų veikimo būdus.

<https://cordis.europa.eu/project/id/278742/reporting>

EUROPEAN UNION

Ką iki šiol pavyko pasiekti įgyvendinant keletą, **ES finansuojamų projektų** ?

TIKSLAS – GYVENIMO KOKYBĖ

SurPass

Vaikystėje vėžį įveikusieji europiečiai, augdami ir toliau susiduria su specifinėmis sveikatos problemomis, todėl ilgalaikė tolesnė priežiūra yra labai svarbi. Ligos įveikimo pasas („SurPass“) buvo sukurtas siekiant suteikti išgyvenusiems asmenims išsamią jų gydymo apžvalgą ir asmenines rekomendacijas, kad ateityje kilus sveikatos problemų medicinos specialistai turėtų prieigą prie visos reikiamos informacijos.

<https://siope.eu/activities/joint-projects/survivorship-passport/>

eSMART

Atliekant „eSMART“ tyrimą daugiausia dėmesio skirta nuotolinės su chemoterapija susijusių simptomų stebėsenos sistemos įvertinimui pacientams, sergantiems įvairiomis pažengusio vėžio rūšimis. Penkiose tyrime dalyvavusiose šalyse tai turėjo teigiamą poveikį paslaugoms ir pacientams, nes suteikė pacientams ir specialistams virtualias priemones, padedančias įvertinti ir valdyti chemoterapijos simptomus namų sąlygomis.

<https://www.strath.ac.uk/science/computerinformationsciences/esmart/>

#EUmissions #HorizonEU #MissionCancer